

Aan de leden van de vaste commissies voor
Infrastructuur en Waterstaat en
Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Per mail

Ons kenmerk

-

Datum

23-08-2022

Betreft

Uw kenmerk

-

Contact

Geluidshinder, slaapverstoring en gezondheidsschade door luchtvaart

Geachte Kamerleden,

Geluidshinder en slaapverstoring hebben impact op de gezondheid. Vanuit de wettelijke taak om de publieke gezondheid te bevorderen en beschermen, monitoren de GGD'en in samenwerking met het RIVM en het CBS systematisch de hinder en slaapverstoring door vliegtuiggeluid. Middels deze brief vraagt GGD GHOR Nederland de leden van de vaste commissies Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) in gesprek te gaan met minister Harbers zodat de aanbevelingen uit het belevingsrapport geluidshinder en slaapverstoring worden opgenomen bij het ontwikkelen van een nieuw beleidsstelsel in lijn met de ambities uit de Luchtvaartnota.

In het rapport '[Belevingsonderzoek geluidshinder en slaapverstoring luchtvaart 2020](#)' heeft GGD GHOR in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en het Ministerie van Defensie een analyse gemaakt van zowel de landelijke als de lokale situatie rond burgerluchthavens van nationale betekenis en militaire vliegvelden. Daarbij zijn trends in kaart gebracht en is een vergelijking opgenomen met andere geluidbronnen. De uitkomsten zijn zorgwekkend. Uit het onderzoek blijkt dat burgers meer overlast en gezondheidshinder ervaren door de luchtvaart. Dit leidt tot gezondheidsschade. Met de geformuleerde beleidsuitgangspunten kunnen hinder en gezondheidsschade door vliegverkeer worden verminderd.

WHO-richtwaarden als uitgangspunt

Al langere tijd adviseert GGD GHOR Nederland om te sturen op de richtwaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) om de geluidbelasting rondom de Nederlandse luchthavens te verminderen. Het monitoringonderzoek van de GGD'en laat zien dat er (nog steeds) veel gebieden zijn waar de WHO-richtwaarden niet worden gehaald en waar meer ernstige geluidshinder en slaapverstoring wordt ervaren.

GGD GHOR Nederland adviseert daarom nadrukkelijk te sturen op de WHO-richtwaarden en het vliegverkeer in de nacht en in de randen van nacht te verminderen.

Reductie vliegverkeer in de nacht

Zelfs wanneer een luchthaven voldoet aan de normering voor geluid in de nacht (de zogenoemde Lnight, gemeten over de gehele nacht, van 23.00 uur - 07.00 uur) betekent dit niet automatisch dat omwonenden een goede nachtrust hebben. Juist piekbelasting in de nacht (in korte tijd veel geluid van een overvliegend vliegtuig) zorgt voor slaapverstoring. Dit heeft aantoonbaar fysieke gevolgen. Ook als de omwonende niet wakker wordt, kan dit korte piekgeluid geluid effecten hebben op het lichaam, zoals verhoogde bloeddruk.

In andere woorden, ook al zijn de vluchten gedurende de nacht ónder de waarde van Lnight, dan nog wordt de nachtrust ernstig verstoord. Wij adviseren daarom met klem: zo min mogelijk vluchten in de (randen van de) nacht en, als het niet anders kan, met zo stil mogelijk materieel.

Houdt rekening met optelsom van milieufactoren

Voor een goede gezondheid is de kwaliteit van de leefomgeving van belang. En dat is de uitkomst van een integrale en zorgvuldige afweging tussen belangen en waarden. Gezondheidsschade neemt toe bij een cumulatie van milieufactoren, zoals geluid, geur en fijnstof. Deze kunnen komen van meerdere geluidsbronnen en milieubelastende activiteiten. Dat maakt dat sturen op vliegtuiggeluid alléén onvoldoende is.

GGD'en adviseren daarom in het (lokaal) omgevingsbeleid breed te kijken en de omwonenden actief te betrekken bij de inrichting van hun leefomgeving.

Gezondheid zorgvuldig en transparant betrekken bij afwegingen

Normen zijn hulpmiddelen om duiding te geven aan de kwaliteit van de leefomgeving. De beschikbaarheid van normen is echter beperkt. Daarnaast is een norm (vaak) een uitkomst van een politieke afweging. Hierdoor bieden deze normen slechts bescherming tegen een deel van de gezondheidseffecten.

Uit het onderzoek blijkt dat burgers meer overlast en gezondheidshinder ervaren door de luchtvaart. Dit leidt tot gezondheidsschade. GGD GHOR Nederland acht het belangrijk dat een transparante en feitelijke maatschappelijke discussie wordt gevoerd over de conflicterende economische, klimaat- en gezondheidsdoelstellingen.

Maatwerkoplossingen per vliegveld

Het onderzoeksrapport laat tot op lokaal niveau zien waar ernstige geluidshinder en slaapverstoring door vliegverkeer wordt ervaren. Daarmee is het mogelijk om per vliegveld in gesprek te gaan met de omwonenden en overige belanghebbenden over passende maatregelen waarmee geluidshinder, slaapverstoring en gezondheidsschade wordt beperkt.

Dit proces kan – mits zorgvuldig ingestoken – ook bijdragen aan het vergroten van het draagvlak voor de gekozen maatregelen en het vertrouwen tussen de betrokken partijen. Daarbij zijn open communicatie en een goed verwachtingenmanagement essentiële randvoorwaarden.

Concrete stappen

Middels deze brief vraagt GGD GHOR Nederland de Kamerleden van de vaste commissies IenW en VWS in gesprek te gaan met minister Harbers zodat de aanbevelingen uit [het rapport 'Belevingsonderzoek geluidhinder en slaapverstoring 2020'](#) worden opgenomen in een nieuw beleidsstelsel luchtvaartbeleid. Wij zijn blij dat de minister in zijn [brief aan uw Kamer](#) (11 juli 2022) aangeeft dat onze aanbevelingen aansluiten bij de ambities uit de Luchtvaartnota om hinder en slaapverstoring te verminderen en dat de minister deze zal betrekken bij de besluitvorming rondom verschillende luchthavens. Het streven om de aanbevelingen van GGD GHOR Nederland verder te brengen zien we graag tegemoet in het ontwikkelen van een nieuw beleidsstelsel luchtvaartbeleid.

Met vriendelijke groet,



Ton Coenen,
Directeur GGD GHOR Nederland